

Průběžná zpráva o předsudečném násilí

1. 10. – 31. 12. 2019

In IUSTITIA, o.p.s.

Shrnutí

Základní charakteristiky incidentů z nenávisti

In IUSTITIA zjistila ve čtvrtém kvartálu roku 2019 celkem **14 předsudečných incidentů**, které se staly na území České republiky.

Terčem předsudečného násilí se stávali lidé z důvodu své **národnosti či etnicity, náboženství, barvy pleti, politického přesvědčení, zdravotního postižení a sexuální orientace nebo identity**.

Mezi ohroženými skupinami zůstávají **Romové** (2 incidenty) a **muslimové** (1 incident). Relativně více incidentů oproti předchozím obdobím bylo zaznamenáno v případě **Židů** (2 incidenty) a **Ukrajinců** (2 incidenty).

Předsudečné násilí bylo zaznamenáno především **ve veřejném prostoru velkých měst a na internetu**. K útokům docházelo převážně v Brně a Praze.

Společenské ovzduší

Česko odmítá symbolické přijetí 40 dětských uprchlíků z řeckých uprchlických táborů i přesto, že existují české rodiny, které by se o děti postaraly. Pokračuje segregace romských žáků na českých školách. Vedení Mostu rozhodlo o stavbě kontejnerových domů v Chanově. Šéf Bezpečnostní informační služby Michal Koudelka varoval před pravicovým extremismem.

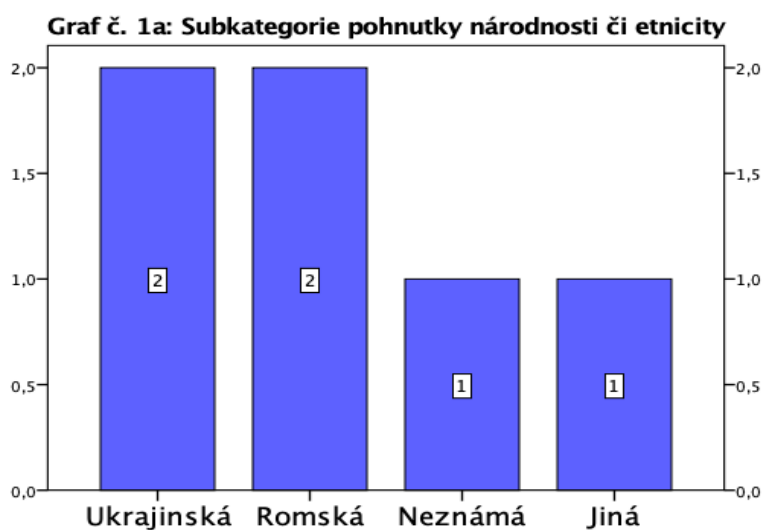
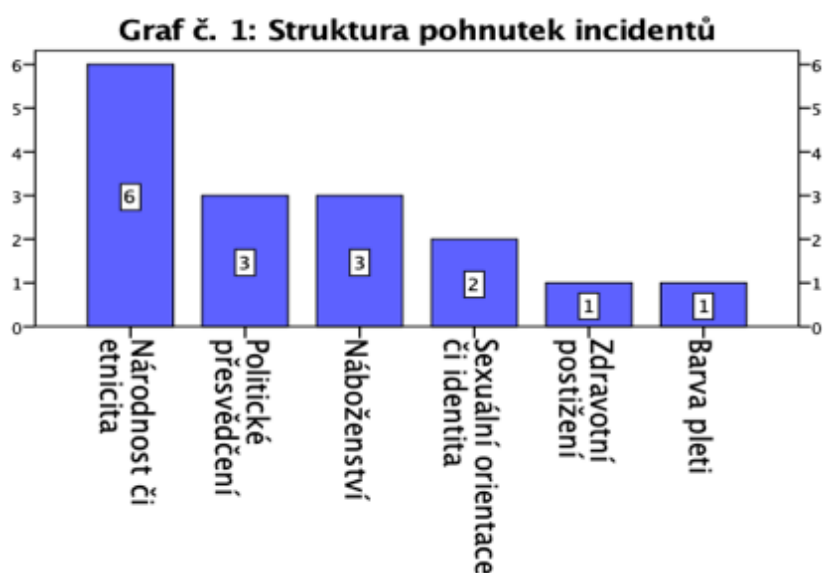
Obsah

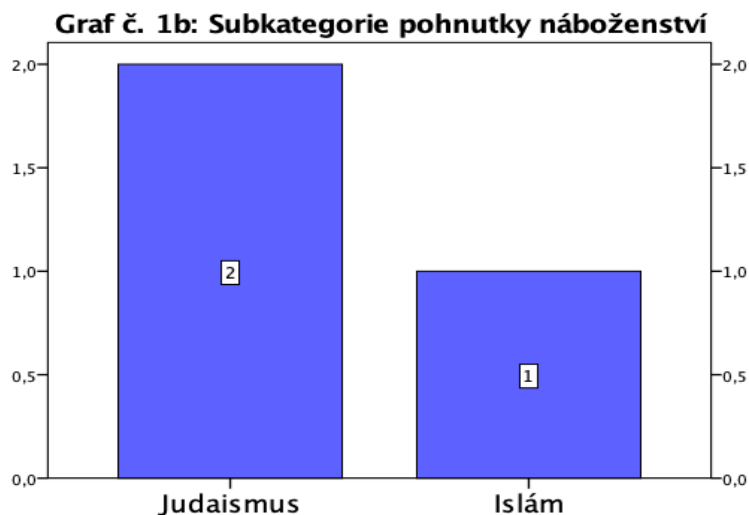
Základní charakteristiky předsudečných incidentů	4
Významné zaznamenané případy.....	8
Společenské ovzduší.....	9
Poznámky k metodologickým charakteristikám zprávy	17

Základní charakteristiky předsudečných incidentů

Pohnutka pachatelů

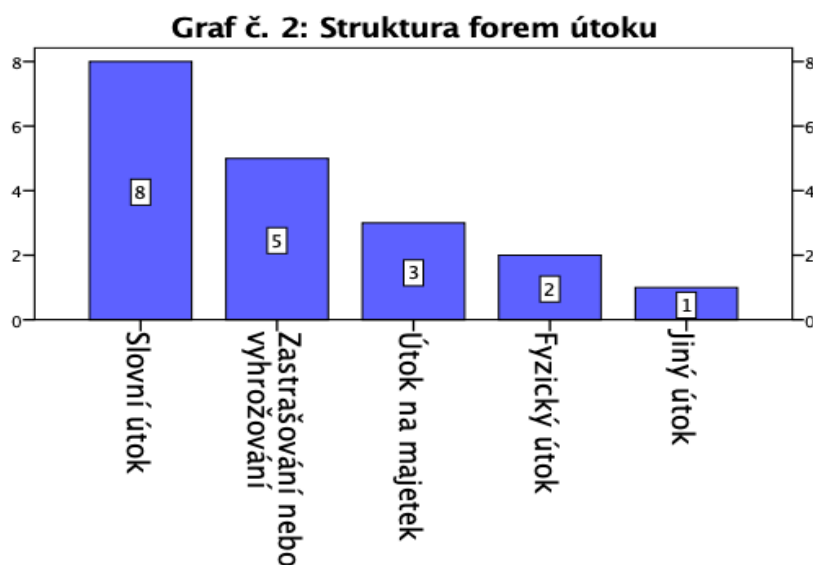
Nejvíce případů bylo v kategorii pohnutky pachatelů zaznamenáno u národnosti či etnicity (6 případů). Dále se častěji objevila pohnutka náboženství (3 případy) a politického přesvědčení (3 případy). Sexuální orientace nebo identita se vyskytla ve dvou případech. Po jednom případě bylo zaregistrováno v kategoriích barva pleti a zdravotní postižení. Co se týče národnosti a etnicity, ve dvou případech ji lze specifikovat jako namířenou proti Romům a Ukrajincům. V jednom případě byla jiná a v dalším případě zůstala zatím neznámá. Náboženství se ve dvou případech týkalo judaismu a v jednom případě islámu.

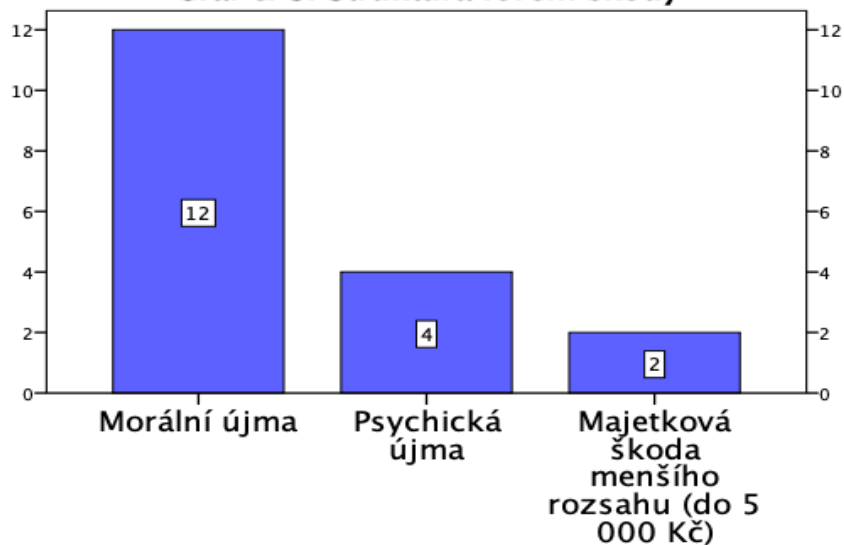
Forma útoku a způsobené škody

Nejčastější formou byl ve vymezeném období slovní útok (8 případů). Na pomyslném druhém místě se umístilo zastrašování nebo vyhrožování (5 případů). Dále se více objevoval útok na majetek (3 případy) a fyzický útok (2 případy). V jednom případě jsme zaznamenali jinou formu útoku.

Formám útoku částečně odpovídají i způsobené škody. Nejčastěji se objevovala morální újma (12 případů). Čtyřikrát se objevila psychická újma. Majetková škoda menšího rozsahu, a to do 5 000 Kč, se objevila dvakrát.

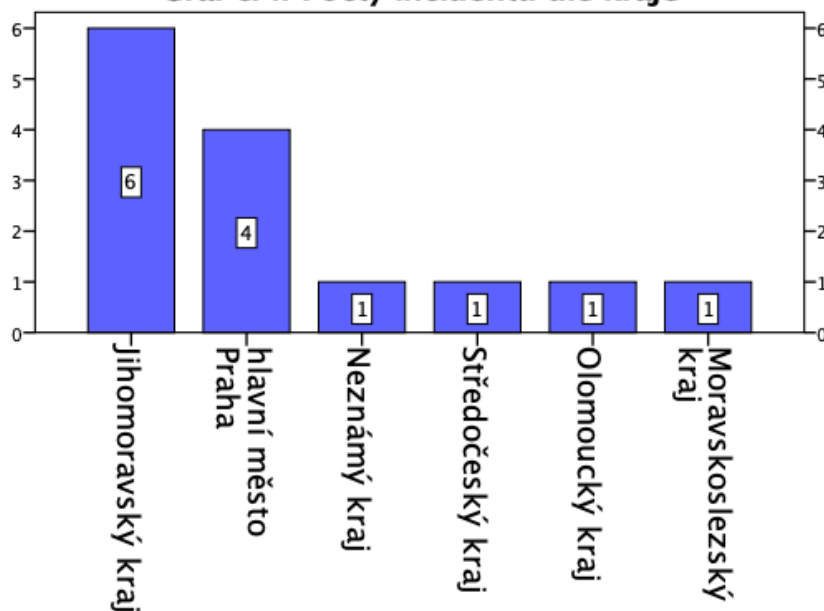
Graf č. 3: Struktura forem škody

Lokalita a kraj incidentů

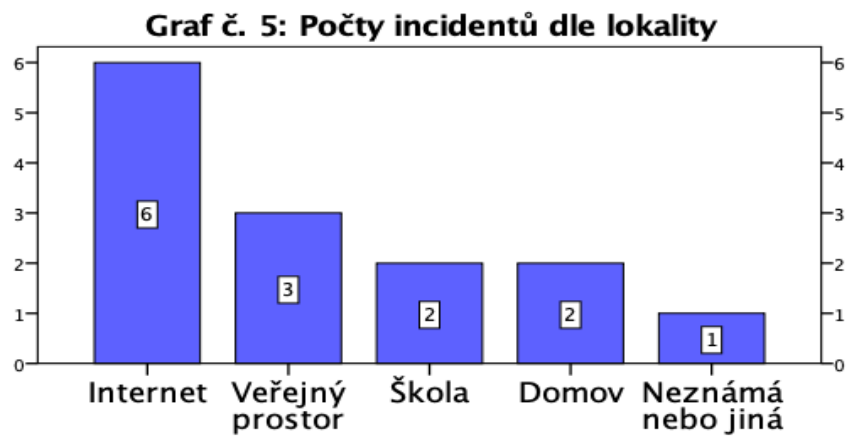
Na úrovni krajů bylo nejvíce předsudečných útoků spácháno v Jihomoravském kraji (6 incidentů). O dva incidenty méně bylo zaznamenáno na území hlavního města Prahy. Po jednom incidentu bylo zaregistrováno v kraji Moravskoslezském, Olomouckém, Středočeském a zatím neznámém kraji. Výše uvedenému odpovídá situace na úrovni měst. Zatímco v Brně bylo zaregistrováno šest incidentů, v Praze to byly čtyři incidenty. V dalších městech se incidenty objevovaly jednotlivě.

Graf č.4: Počty incidentů dle kraje

Při pohledu na bližší charakteristiky prostředí, kde se incidenty odehrály, je rovněž patrná jistá rozmanitost. Relativně nejvíce útoků se stalo na internetu (6 incidentů). Následuje veřejný

prostor (3 incidenty), škola (2 incidenty) a domov (2 incidenty). Jeden incident se vyskytl v zatím neznámé nebo jiné lokalitě.

Významné zaznamenané případy

Antisemitské zprávy

Muž se opakovaně stává obětí útoků prostřednictvím SMS zpráv a zpráv na sociálních sítích. V nich mu je vyhrožováno smrtí, přičemž se útočník zmiňuje, že si na poškozeného objedná mafii. V této souvislosti se též objevují výrazy jako „židák“.

Útoky kvůli kampani

Hate Free Culture spustilo kampaň #jsmečesko, jejímž cílem je upozornit na existenci lidí s odlišnou národností, vyznáním či sexuální orientací, kteří se hlásí k Česku či českému národu. Fotografie těchto lidí byly spolu s jejich výroky zveřejněny na FB. Pod jedním z těchto příspěvků se objevil předsudečný komentář: „Jude Raus.“

Útoky

Žena, která se provdala za muže z ČR, je soustavně napadána svou tchyní. Ta ji uráží slovy jako „špíno ukrajinská“. Dále jí omezuje přístup k vodě, na toaletu a do koupelny. Součástí napadání jsou i výhrůžky fyzickou likvidací a několikrát i údery holí, kterou matka používá při chůzi.

Společenské ovzduší

Politická reprezentace

Premiér Andrej Babiš (ANO) ujistil Radu vlády pro nestátní neziskové organizace, že vláda nebude měnit podmínky financování neziskových organizací. Ještě o pár týdnů dřív přitom ministryně financí Alena Schillerová (ANO) tvrdila, že uvažuje o zrušení záloh na projekty hrazené z evropských peněz, což by mohlo být ohrožující především pro organizace poskytující sociální služby, jež nemají možnost hradit zálohy ze svých zdrojů.¹

U příležitosti Dne vzniku samostatného československého státu 28. října uděloval prezident Miloš Zeman státní vyznamenání. Spolu s válečnými veterány medaili Za hrdinství získal i David Michajlak, který se zúčastnil potyčky na koupališti v Dubí. Pár dnů před udělením vyznamenání padla v této kauze obžaloba několika Romů, kteří údajně Michajlaka napadli. Někteří svědci však incident popisovali tak, že právě Michajlak jednu z žen opakovaně udeřil, až spadla do vody, a začala se proto bránit. Věc bude teprve projednávat soud a není tedy ještě jasné, co přesně se na koupališti odehrálo. Prezident však již udělil Michajlakovi medaili za záchranu lidského života.²

Řecko požádalo ČR o přijetí 40 nezletilých uprchlíků z celkem čtyř tisíc dětí bez doprovodu, které se nachází v tamních uprchlických táborech. Česko však nechalo dopis bez odpovědi. „Nevidím smysl v tom přesouvat po EU sedmnáctileté bez nároku na azyl, když Atény na ochranu hranic a azylové řízení dostávají od EU miliardy,“ vysvětlil později nečinnost na české straně ministr vnitra Jan Hamáček (ČSSD). Iniciativa Češi pomáhají přitom sdružuje lidi, kteří by byli ochotni se sami o tyto děti postarat. Lékaři i humanitární pracovníci navíc upozorňují na otřesné podmínky a fyzické i psychické strádání, kterému jsou uprchlíci v provizorních podmínkách vystaveni.³ Na Hamáčkův výrok zareagovalo více než 500 osobností výzvou s názvem Zbytky lidství v nás, ve které ministra žádají, aby začal o přijetí dětských uprchlíků s řeckou stranou jednat.⁴ Jednání o možném přijetí se na konci listopadu pokusili vyvolat i poslanci KDU-ČSL, TOP 09 a STAN. Poslanci z ANO, SPD, ČSSD a KSČM je však přehlasovali.⁵

¹ <http://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/domaci/babis-vlada-nikdy-neuvazovala-o-zmene-financovani-pro-destatni-neziskove-organizace.stavajici-podminky-zustanou-zachovany>

² <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/pripad-rvacky-v-dubi-jak-lici-zalobce-pripad-za-ktery-udelil-zeman-vyznamenani-82214>

³ <https://hlidacipes.org/ceske-mlceni-kvuli-detskym-uprchlikum-z-recka-na-takove-dopisy-se-neodpovida-tvrdi-vnitro/>

⁴ <http://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/zahranicni/hamacek-odmita-detske-uprchliky.ztracime-zbytky-lidstvi-v-nas-pisi-mu-osobnosti>

⁵ <http://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/domaci/snemovna-nebude-jednat-o-prijeti-detskyh-valecnych-uprchliku.proti-byli-spd-ano-cssd-a-kscm>

Brněnská organizace IQ Roma servis se v otevřeném dopise vymezila vůči tomu, že ji hnutí Trikolora v čele s Václavem Klausem mladším označilo za politickou neziskovku. Ředitel Petr Máčal upozornil především na to, že organizace se věnuje poskytování sociálních služeb a je financována ze státních, krajských a obecních zdrojů, přičemž potřebnost služeb posuzují právě kraje.⁶

Občanští členové Rady vlády pro záležitosti romské menšiny upozornili na to, že všech 15 opatření boje s chudobou, které navrhuje ministryně práce a sociálních věcí Jana Maláčová, bude pouze prohlubovat sociální vylučování. Některá z nich jsou navíc v rozporu s mezinárodními závazky i národním právem ČR. Problematické je podle radních například sloučení dávek na bydlení, o které by bylo možné velmi snadno přijít.⁷ Změny kritizovala také Alena Zieglerová z Institutu pro sociální inkluzi, podle níž by stačilo, aby se rodiče nedostavili včas na úřad nebo aby dítě zameškalo větší počet hodin ve škole, a rodina se ocitne na ulici.⁸

Část českých poslanců vyzvala americké kongresmany, aby zatlačili na firmy provozující sociální sítě a zamezili tím šíření lží a dezinformací. Pražskou výzvu, jak se dokument jmenuje, podepsali poslanci všech poslaneckých klubů kromě KSČM a SPD.⁹

Zastupkyní ombudsmanky Anny Šabatové se stala bývalá zmocněnkyně vlády pro lidská práva a rovné příležitosti Monika Šimůnková.¹⁰

Krajní pravice

Kotlebova nacionalistická Ľudová strana Naše Slovensko si otevřela v Praze na Smíchově „konzulát“ ve stranickém sekretariátu Dělnické strany sociální spravedlnosti.¹¹

Pořad 168 hodin zveřejnil reportáž o tom, že Český svaz bojovníků za svobodu spolupracuje se dvěma spolky, které ministerstvo vnitra označuje za vážné bezpečnostní riziko. Kontroverzní postavou svazu je i jeho předseda Jaroslav Vodička. Například jeho proslov na Tereziánské tryzně z roku 2016 označily židovské obce jako xenofobní. Problematické bylo také ocenění svazu

⁶ <http://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/tiskove-zpravy/iq-roma-servis-reaguje-na-dezinformace-ktere-siri-hnuti-trikolora-vaclava-klause-ml>

⁷ <http://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/domaci/clenove-rady-odmitaji-navrh-malacove-a-tvrdi-ze-bude-prohlubovat-socialni-vylucovani>

⁸ <http://www.romea.cz/cz/publicistika/analyzy/alena-zieglerova-institut-pro-socialni-inkluzi-rok-na-ulici-pokud-zapomenete-zajit-na-urad-prace>

⁹ <http://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/domaci/zastavte-sireni-lzi-na-internetu-vzkazuji-cesti-poslanci-do-usa.zacnete-brat-tuto-hrozbu-vazneji-nici-demokracii>

¹⁰ <https://www.novinky.cz/domaci/clanek/zastupkyni-ombudsmanky-bude-simunkova-40305105>

¹¹ https://www.lidovky.cz/domov/kotlebovci-si-v-praze-otevrel-konzulat-v-kancelari-delnika-vandase.A191106_135418_in_domov_rsa

poslance Zdeňka Ondráčka (KSČM), který v roce 1989 násilím potlačoval studentskou demonstraci.¹²

Šéf Bezpečnostní informační služby Michal Koudelka varoval před pravicovým extremismem, zejména v souvislosti s extremistickými činy zaměřenými proti české muslimské komunitě. Tyto činy by podle Koudelky mohly vést k radikalizaci tuzemských muslimů.¹³

V jednom z pražských obchodů se prodávaly gumové masky Adolfa Hitlera. Případem se začala zabývat policie. Na prodej upozornil na svém twitteru německý velvyslanec Christoph Israng.¹⁴

Obvodní soud pro Prahu 2 osvobodil šest žen obžalovaných z podpory a propagace neonacistického hnutí Resistance Women Unity. V některých případech podle soudkyně nešlo o trestné činy, u jiných se neprokázalo zavinění obžalovaných a v případě dalších činů jejich trestnost již zanikla. Posuzované skutky se totiž podle obžaloby měly dít v letech 2007–2009. Rozsudek však stále není pravomocný.¹⁵

Nejvyšší soud potvrdil příznivci Okamurovy SPD Jaromíru Baldovi čtyřletý trest za teroristický útok na železnici a za vyhrožování teroristickým činem. Balda chtěl pokácením stromů na koleje vyvolat strach z islámu a migrace.¹⁶

Místní samospráva

Podle zprávy o stavu romské menšiny za rok 2018 bylo v ČR více než 830 sociálně vyloučených lokalit, ve kterých žilo 127 tisíc lidí. Situace se zhoršuje. Například v roce 2015 bylo těchto lokalit 606 a žilo v nich 115 tisíc obyvatel. V roce 2006 bylo zaznamenáno přes 300 lokalit s 80 tisíci obyvateli. V Karlovarském a Ústeckém kraji je alespoň jedna vyloučená lokalita na území každé obce s rozšířenou působností. Z vyjádření ministryně práce a sociálních věcí Jany Maláčové (ČSSD) vyplývá, že v některých regionech vážně hrozí občanské nepokoje.¹⁷

Agentura pro sociální začleňování vydala analýzu segregace ve vzdělávání na základních školách. Uvádí se v ní, že příčinou není historie nebo struktura vzdělávacího systému, ale nedostatečná

¹² <https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/2955212-vodickuv-svaz-na-beskydsku-svaz-spolupracuje-s-extremisty-a-opet-ma-dostat-dotaci-6>

¹³ <http://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/domaci/sef-bis-rozbili-jsme-sit-ruske-fsb-a-servery-libanonskeho-hizballahu.mejme-se-na-pozoru-pred-pravicovym-extremismem>

¹⁴ <http://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/domaci/policiste-se-zabyvaji-prodejem-gumovych-masek-hitlera-v-praze>

¹⁵ <http://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/domaci/soud-osvobodil-zeny-obzalovane-z-propagace-nacismu.od-jejich-cinu-uplynulo-jiz-10-a-vice-let>

¹⁶ <http://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/domaci/terorista-a-priznivec-okamurovy-spd-balda-pujde-do-vezeni.nejvyssi-soud-potvrdil-trest>

¹⁷ <http://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/domaci/zprava-o-stavu-romske-mensiny-v-cr-bylo-loni-podle-odhadu-830-ghett-se-127.000-obyvateli>

prevence segregace ze strany učitelů, obecních školských odborů i rodičů žáků. 61 % dotázaných rodičů nechce, aby jejich děti navštěvovaly stejnou třídu jako děti s poruchou autistického spektra nebo Romové. Jako důležité aktéry při desegregaci škol označila Agentura neziskové organizace a poskytovatele sociálních služeb, kteří pomáhají sociálně znevýhodněným rodinám.¹⁸

Starosta Rotavy Michal Červenka vystoupil v pořadu XTV, kde za problémy ve městě vinil Romy, kvůli kterým „původní“ rotavští obyvatelé odhlašují své děti z místní školy. Dodal, že on sám by tam děti taky nedal. Moderátor pořadu Luboš Xaver Veselý se k němu přidal s kritikou a útoky na neziskovky, které pomáhají lidem žijícím v sociálním vyloučení.¹⁹

V Mostě budou stát kontejnerové byty pro rodiny s dětmi. Vedení města schválilo v prosinci návrh na výstavbu a rozhodlo se tak zcela ignorovat zájem chanovských obyvatel podílet se na rozhodnutí o budoucí podobě sídliště i jejich snahu domy svépomocí opravit. Výstavbu tzv. čunkodomků kritizovali vedle místních obyvatel také aktivisté, odborníci a publicisté, kteří se věnují tématům spojeným s životem v sociálním vyloučení.²⁰

Bezpečnostní složky

Tajemník bývalého prezidenta Václava Klause Ladislav Jakl podal u státního zástupce žádost o přezkoumání postupu policie ve věci rvačky v metru. Jakl původně tvrdil, že byl napaden kvůli svému politickému názoru. Policie dospěla v průběhu vyšetřování k tomu, že Jakl se rvačky aktivně účastnil. Státní zástupce dal nakonec vyšetřovatelům za pravdu a konstatoval, že jejich postup byl věcný a správný.²¹

Bezpečnostní informační služba označila za největší bezpečnostní hrozbu šíření dezinformací proruskými aktivisty, kteří bojují proti politickému uspořádání i členství v mezinárodních aliancích jako NATO nebo EU. K nacionalistickým a populistickým hnutím patří podle zprávy i média, jež se prezentují jako nezávislá či alternativní.²²

Média a kultura

¹⁸ <http://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/domaci/agentura-pro-socialni-zaclenovani-pripravila-analyzu-segregace-v-zakladnich-skolach>

¹⁹ <http://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/domaci/podle-starosty-rotavy-muze-za-vylidnovani-skoly-sikana-kradeze-zavsiveni-a-stenice.agentura-pro-socialni-zcnenovani-chce-s>

²⁰ <http://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/domaci/mostecka-radnice-schvalila-vystavbu-cunkodому-na-sidlisti-chanov>

²¹ <http://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/domaci/podle-statniho-zastupce-nebyl-ladislav-jakl-ve-rvacce-obeti-police-jeho-pripad-objasnila-spravne>

²² <http://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/domaci/vyrocní-zprava-bis-pravicovi-extremiste-se-vraci-k-protiromske-retorice-zvysuje-se-tolerance-verejnosti-ke-xenofobnim-a>

Do Rady ČTK byla jmenována na základě nominace od Pirátů bývalá novinářka Angelika Bazalová. Sněmovna jí dala přednost před kandidátem hnutí SPD Michalem Semínem²³, který v minulosti například popíral oficiální závěry vyšetřování událostí z 11. září 2001 a o České televizi tvrdil, že je nástrojem levičácké propagandy neomarxistických směrů, jejichž součástí je i homosexualismus. Semín také dlouhodobě spolupracuje s antisemitskou scénou.²⁴

Soudní dvůr Evropské unie konstatoval, že soudy v členských státech mohou firmě Facebook nařídít, aby mazala příspěvky uživatelů, které jsou v rozporu se zákonem. Soudní dvůr se rozhodl na základě případu předsedkyně rakouských Zelených Evy Glawischnigové-Piesczekové, která se domáhala odstranění příspěvku, protože ji podle soudního rozhodnutí urážel a očeřoval.²⁵ Podle odborníků jsou v ČR nejčastějším terčem útoků stále Romové.²⁶ Anticiganismus a nenávistné projevy na internetu byly i tématy výroční konference INACH, která se uskutečnila v pražském hotelu Belvedere.²⁷

Na začátku října se uskutečnil Den romské hrdosti a Roma Pride. Oproti předchozím ročníkům proběhl pouze kulturní program a pochod městem se tentokrát neuskutečnil. U Salvátora se pak konala česko-romská bohoslužba.²⁸

V říjnu měl premiéru film LETY organizace Romea. Snímek si klade za cíl otevřít diskusi o romském holokaustu a zároveň přiblížit dlouhé boje za odstranění vepřína v místě bývalého koncentračního tábora v Letech u Písku, kde byli internováni právě Romové.²⁹ Na podobu památníku romského holokaustu vyhlásilo Muzeum romské kultury krajinářsko-architektonickou soutěž. Vítěz by měl být známý v květnu 2020 a otevření památníků se plánuje o tři roky později.³⁰

Na konci roku vyšla kniha povídek romských spisovatelů O Mulo! Povídky o duchách zemřelých, kterou vydalo nakladatelství Kher. Slavnostního křtu knihy se zúčastnila herečka Bára Hrzánová,

²³ <http://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/domaci/poslanci-dali-v-tajne-volbe-do-rady-ctk-prednost-bazalove-pred-kandidatem-spd>

²⁴ <http://denikreferendum.cz/clanek/29693-poslanci-nove-radni-ctk-nevybrali-zrejme-ale-uspeje-konspirator-semin>

²⁵ <http://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/zahranicni/soudni-dvur-evropske-unie-soudy-v-eu-mohou-facebooku-naridit-aby-smazal-prispevky-uzivatelu-ktere-jsou-v-rozporu-se>

²⁶ <http://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/nenavist-na-internetu-ohrozuje-zakladni-demokraticke-principy-rikaji-expertky-neziskovky-monitorovaly-chovani-socialnich>

²⁷ <http://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/domaci/primy-prenos-mezinarodni-konference-anticiganismus-a-nenavistne-projevy-v-online-prostredi>

²⁸ <http://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/domaci/romea-tv-zive-roma-pride-2019>

²⁹ <http://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/domaci/dokument-lety-chce-otevrit-celospolecenskou-diskuzi-o-romskem-holokaustu>

³⁰ <http://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/domaci/muzeum-romske-kultury-vyhlasi-soutez-na-podobu-pamatniku-lety-otevrit-by-se-mel-v-roce-2023>

kteřá přečetla jednu z povídek, zatímco ilustrátor knihy Martin Zach před zraky diváků vytvářel další ilustrace.³¹

Novou Miss České republiky se stala Romka Nikola Kokyová z Kolína.³²

Padesát lidí žijících v ČR propůjčilo svou tvář společné kampani HateFree Culture a Multikulturního centra Praha. „Jsme Česko,“ říkají lidé rozličného původu, náboženství i sexuální orientace a hlásí se k trikoloře jakožto barvám české vlajky. Kampaň spustili u příležitosti 30. výročí sametové revoluce.³³

Festival romské kultury Khamoro, který už jednadvacet let pořádá organizace Slovo 21, získal prestižní evropské ocenění EFFE Label od Evropské festivalové asociace.³⁴

Veřejnost

Cenu Muzea romské kultury získal in memoriam Pavel Fried. Někdejšímu předsedovi Židovské obce Brno bylo uděleno ocenění za dlouholetou, neúnavnou činnost spojenou s osvětou o holokaustu. Svou činností podporoval také Muzeum romské kultury a romskou menšinu.³⁵

Romista a student historie na CEU Michal Mižikár a autorka blogu Asijatka.cz získali cenu Aspen Central Europe Leadership Award, která byla letos poprvé udělována mladým úspěšným lídrům. Oba byli oceněni za odpovědný občanský postoj, leadership a otevřený přístup, který pomáhá bourat předsudky ve střední Evropě.³⁶

Ředitel neziskové organizace Člověk v tísni Šimon Pánek získal Cenu Alice Garrigue Masarykové, kterou každoročně uděluje americká ambasáda v Praze za práci v oblasti lidských práv. Pánek podle velvyslance přispěl k založení, rozvoji a ochraně občanské společnosti v ČR.³⁷

V první polovině října odevzdávali ředitelé mateřských, základních a středních škol vyplněné výkazy o své škole. Někteří z nich však protestovali proti části, kde bylo potřeba uvést kvalifikovaný odhad počtu romských žáků a vyplňovali tam nulu. Argumentovali například tím, že

³¹ <http://www.romea.cz/cz/kultura/budeme-vysilat-zive-krest-knihy-o-mulo-povidky-o-duchach-zemrelych>

³² <http://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/domaci/uspech-jako-hrom-novou-miss-ceske-republiky-je-nikola-kokyova>

³³ <https://www.hatefree.cz/blo/aktuality/3357-jsme-cesko>

³⁴ <http://www.romea.cz/cz/kultura/jelena-silajdzic-k-oceneni-effe-pro-festival-khamoro-poprve-romska-kultura-ziskala-takove-prestizni-oceneni>

³⁵ <http://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/domaci/cenu-muzea-romske-kultury-letos-obdrzi-nedavno-zesnuly-pavel-fried>

³⁶ <http://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/domaci/michal-mizigar-ziskal-cenu-aspen-central-europe-leadership-award-2019>

³⁷ <http://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/domaci/simon-panek-dostal-cenu-velvyslanectvi-usa-za-lidska-prava>

nemají na tento odhad dostatečnou kvalifikaci. Postupovat měli podle definice Ministerstva práce a sociálních věcí a Rady vlády pro záležitosti romské menšiny z roku 2006, která vedle sebeidentifikace připouští i situaci, kdy je někdo jako Rom identifikován svým okolím. Přehled o počtech romských dětí na školách by měl pomoci při snižování segregace ve vzdělávání.³⁸ Podle webu SeznamZprávy studuje v 70 základních školách více než polovina Romů a na 13 z nich je podíl vyšší než 90 procent žáků.³⁹

V listopadu se už po šestnácté uskutečnil projekt Rodina Odvedle. Po celé republice zasedli k jednomu stolu Češi a cizinci, kteří žijí v sousedství. Akci, do které se zapojilo 30 českých rodin a 30 rodin cizinců, zaštiťuje organizace Slovo 21.⁴⁰

Čeští Romové žijící v Anglii vyzývají na sociálních sítích k pomoci lidem bez domova. Výzvu inicioval dvacetiletý Patrik Lakatoš, který žije v britském Kentu a pracuje jako holič.⁴¹

Na odmítnutí vlády přijmout syrské sirotky zareagovala iniciativa Češi pomáhají. Zakladatel iniciativy Jaroslav Miko uvedl, že aktuálně se hlásí dvě stovky rodin, které by byly ochotné přijmout dětské uprchlíky z řeckých táborů.⁴²

Humanitární organizace Člověk v tísni byla v Rusku zařazena na seznam nežádoucích organizací. Ministr zahraničí Tomáš Petříček (ČSSD) řekl, že bude ruského velvyslance žádat o vysvětlení.⁴³

85 procent lidí mezi 18 a 74 lety by podpořilo vznik zákona o sociálním bydlení. Vyplývá to z průzkumu Institutu evaluací a sociálních analýz pro Ministerstvo práce a sociálních věcí.⁴⁴

Rada vlády pro záležitosti romské menšiny doporučila zmapování předválečného majetku českých Romů, aby jim mohl být navrácen. Ve svém usnesení požádala rada premiéra, aby zajistil finanční zdroje určené Ústavu pro studium totalitních režimů, který by měl analýzu vypracovat.⁴⁵

³⁸ <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/skoly-kvuli-zaclenovani-opet-zjistuji-kdo-ze-zaku-je-rom-nekeri-reditele-to-ale-odmitaji-delat-79924?dop-ab-variant=19&seq-no=2&source=hp>

³⁹ <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/co-se-deje-kdyz-je-ve-tride-pet-romskych-deti-do-ceska-se-potichu-vraci-segregace-82654>

⁴⁰ <http://www.romea.cz/cz/kalendar-akci/rodina-odvedle-30-obedu-30-novych-pratelstvi>

⁴¹ <http://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/zahranicni/cesti-romove-v-anglii-rozjeli-fb-vyzvu-na-pomoc-lidem-bez-domova.siri-se-do-cele-evropy>

⁴² <http://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/domaci/podle-iniciativy-cesi-pomahaji-pribylo-rodin-ochotnych-prijmout-detske-uprchliky-z-reckych-taboru>

⁴³ <http://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/zahranicni/clovek-v-tisni-byl-v-rusku-zarazen-mez-nezadouci-organizace>

⁴⁴ <http://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/domaci/vznik-zakona-o-socialnim-bydleni-podporuje-85-lidi>

⁴⁵ <http://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/domaci/romska-rada-doporucila-analyzu-predvalecneho-jmeni-romu-kvuli-odskodnemu.tato-zalezitost-nebyla-nikdy-resena-na-rozdil-od>

Za příspěvek k poznání historie a postavení se nedemokratickým režimům vyznamenal Ústav pro studium totalitních režimů také Čeňka Růžičku, předsedu Výboru pro odškodnění romského holocaustu. Růžička získal ocenění za přínos k reflexi novodobých dějin a boj za důstojnou úpravu místa někdejšího romského tábora v Letech u Písku.⁴⁶

Nejvyšší soud se zastal Somálky, která chtěla studovat na zdravotnické škole a v rámci teoretické výuky nosit hidžáb. Ředitelka školy jí to neumožnila, ačkoli studentka souhlasila s tím, že při ošetřovatelské praxi šátek mít nebude. Tento zákaz nemá podle soudce v teoretických předmětech žádný legitimní cíl. Soudce také připomněl, že v ČR je náboženský pluralismus, který musí být respektován. Nelze tedy diskriminovat nebo bezdůvodně zvýhodňovat některý z náboženských směrů.⁴⁷

Syřana Mohameda Yzan Ramadana zbavil soud postihu za výtržnictví a pokus o ublížení na zdraví, z čehož byl obžalován poté, kdy se bránil dvěma rasistickým útočníkům. Incident se odehrál před dvěma lety v Plzni, kdy na syrského prodavače u stánku s občerstvením začali pokřikovat dva holohlaví muži, že je rasistická špína a další urážky. Syřan se jim začal bránit obuškem. Provoinstanční soud sice rozhodl, že Ramadan činy spáchal, ale od trestu upustil, protože šlo jen o reakci na jiné zavrženíhodné jednání. S tím se ztotožnil i odvolací soud.⁴⁸

Z pozice univerzitního senátora po čtyřech dnech odstoupil student Pedagogické fakulty ústecké Univerzity Jana Evangelisty Purkyně Alec Mindák. Rozhodl se tak poté, kdy se akademická veřejnost začala zajímat o jeho rasistické postoje v příspěvcích na Facebooku. Mimo jiné v nich psal, že příště se chystá místo na střelnici střílet v Předlicích a z kontextu bylo zjevné, že terčem měli být Romové.⁴⁹

⁴⁶ <http://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/domaci/cenek-ruzicka-prevezme-cenu-od-ustavu-pro-studium-totalitnich-rezimu-za-boj-za-odstraneni-veprina-v-letech-u-pisku>

⁴⁷ <http://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/domaci/nejvyssi-soud-zrusil-zakaz-noseni-hidzabu-musime-tolerovat-nabozensky-pluralismus-nesmime-diskriminovat>

⁴⁸ <https://www.novinky.cz/krimi/clanek/za-rasisticke-urazky-pretahl-syran-skiny-obuskem-soud-pro-nej-mel-pochopeni-40298419>

⁴⁹ <http://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/domaci/rasisticka-minulost-stala-cerstve-zvoleneho-clena-senatu-ustecke-univerzity-misto-po-kritice-odstoupil>

Poznámky k metodologickým charakteristikám zprávy

Případy popsané v kvartální zprávě jsou ty, které byly zaregistrovány zaměstnanci a zaměstnankyněmi organizace In IUSTITIA během terénní práce a vlastního monitoringu médií a internetu. Dále některé případy nahlásili sami poškození či svědci.

Předsudečná pohnutka je v této zprávě identifikována jako předběžná – expertní. In IUSTITIA se snaží incidenty, které byly zaznamenány jejími silami, ověřovat, a to zejména ve spolupráci s orgány činnými v trestním řízení. V kvartálních zprávách se nevyskytují incidenty, které In IUSTITIA přejímá z policejních statistik po uplynutí kalendářního roku do příslušných výročních zpráv o stavu předsudečného násilí v ČR. Z toho důvodu se údaje obsažené v kvartálních zprávách a výroční zprávě za daný rok budou nezbytně lišit.

S ohledem na interpretaci prezentovaných dat je třeba dále doplnit, že u kategorií typu škody, formy útoku a pohnutky platí, že incident mohl být charakterizován více než jedním znakem. Například jeden incident mohl být zaregistrován jako protiromský a protimuslimský zároveň. U některých případů naopak mohly být znaky neznámé nebo zatím neobjasněné. Proto je nutno k jejich interpretaci přistupovat opatrně.

Podrobněji je metodika monitorování předsudečného násilí zpracována ve výročních zprávách.

Neprošlo jazykovou korekturou.